

Leijon ut på golvet

—Vi svetsar de detaljer i galvaniserad plåt, som roboten inte klarar, men utsug och svetshjälm skyddar dåligt mot den farliga svetsröken, förklarar Jorek Michalski och Miguel Gil-Aranda för Anna-Greta Leijon.

Den 12 mars besökte Anna-Greta Leijon, ordförande i Arbetsmiljökommisionen, verkstadsfolk på Wayne Europe för att under en eftermiddag informera sig om arbetsmiljön på företaget och prata med folk på golvet.

Anna-Greta Leijon, som bjuddits in av LO, passade under rundvandringen i fabriken på att prata med ett 30-tal metallare om arbetsmiljö, organisation och arbetsinnehåll.

— Här finns både bra och dåligt, en knepig och inte helt riskfri miljö, sa Anna-Greta Leijon efter rundvandringen i fabriken. Ljudnivån är t.ex. hög, men det är bra

att arbetsskadefrekvensen halverats på 4-5 år.

Arbetsmiljökommisionen har i uppdrag att kartlägga farliga jobb och ge förslag till förebyggande åtgärder och arbetsskade-rehabilitering.

— Arbetsplatserna är vanligen gjorda för män men kvinnor råkar oftare ut för belastningsskador p.g.a. enahanda jobb. Internationellt sett ligger Sverige bra till men vi har en hel del att lära av vissa företag i Japan, där personalutbildningen är mycket bra och man bryr sig om vad de anställda tycker, sa Anna-Greta Leijon.

— Positivt med politiker på golvet, tyckte medlemmarna. De behöver komma ut och bekanta sig med förhållandena ute i industrin. ■

Tuffare än någonsin

Idag är läget i produktionen tuffare än någonsin.

Vi har en glädjande stor ordergång framförallt från den engelska marknaden. Vår beläggning har ökat med 30-40% jämfört med 1989, vilket innebär att vi under resten av verksamhetsåret ska tillverka ca 50 pumpar i veckan.

Det ställer stora krav på alla inom produktionen, inte minst på våra planerare och inköpare, som skall se till att vi har de komponenter som krävs.

Trots att vi under senaste året ökat vår personalstyrka i verkstäderna från 240 till 265 personer har vi fortfarande ca 20 vakanser.

För att klara vårt program, har vi anskaffat en CNC-svarv för i första hand reduceringsventil och rotor. Denna installeras sent i höst. Vi har också köpt in en ny svarv till verktygsavdelningen.

I högre grad än tidigare använder vi legotillverkare, till vilka numera även våra kollegor i Einbeck kan räknas.

Solidarisk personal

Det är glädjande att se hur vår personal solidariskt ställer upp då övertidsarbete krävs.

Ordergången är alltså mycket god. Det känns tryggt med tanke på att konjunkturen nu ser ut att svänga.

Det gäller inte bara att se målet, man måste också närma sig det, sägs det. Låt oss med förenade krafter inte bara närma oss utan även NÅ målet.

Gösta Pettersson

VD har ordet

I förra numret av Ventilen beskrev jag hur den nya organisationen skall arbetas fram inom och mellan de olika funktionerna.

Arbetet kommer i huvudsak att gå till så, att vi arbetar oss fram genom funktionerna funktion för funktion.

En öppen diskussion mellan funktionschefer, ledningsgrupper och övriga anställda är nödvändig, för att så många som möjligt skall kunna se sin syn på, hur vi bäst organiserar vårt arbete.

Stegrade kostnader

Vår tredjekvartalsprognos är nu under utarbetande. Den innehåller en kraftig volymökning på pumpsidan. De kraftigaste höjningarna gäller leveranser till Sverige och England.

Samtidigt kan vi konstatera, att våra kostnader åter är på väg att stiga i en alltför kraftig takt. Om vi inte lyckas hejda denna kostnadsstegring kan resultatet från volymökningen bli mycket litet.

Det är ytterst väsentligt, att redan nu hejda en sådan utveckling. Det är viktigt att tänka efter om en kostnad verkligen är nöd-

vändig. Klarar jag det här arbetet utan extra resurser? Kan jag prioritera mitt arbete annorlunda? Behöver jag anställa ytterligare medarbetare? Kan jag resa annorlunda, etc, etc.

Var försiktig och överväg alla ökningarna på kostnadssidan nu. Tänk också på att försäljningsvolymen inte är levererad ännu, d.v.s. intäkterna är inte ännu i hamn.

Wayne Europe - Continental flyttar till Malmö

Wayne Europe - Continental, som idag har sitt kontor i Reading, kommer att flytta sin verksamhet till Malmö. Flyttningen kommer att ske successivt. Pontus Nilsson, Regional Manager från den 1 april, kommer till dess att flyttningen är genomförd att arbeta från kontoret i Reading.

Tack Börje

Slutligen vill jag rikta ett varmt tack till Börje Johansson, för ett gott samarbete under många år och önska honom lycka till i framtiden.

Bengt Berg

Förslagskommittén

Avvisat förslag gav 12.150

Utdelningen av förslagsbelöningar gör Anders Byström numera genom att bjuda in förslagsställarna till ett litet samkväm för ömsesidigt tankeutbyte.

Vid den senaste utdelningen, som gjordes den 16 februari, gick den största belöningen till Sven Nilsson, komponentverkstaden, han är förresten välkänd som Sven Borrare.

Sven fick 12.150 kronor för sitt förslag till en ändrad metod för fasning av synglasflänsarna. Den gamla utrustningen var från 1961, och med Svens metod sparas både bearbetnings- och uppspanningstid. Första gången förslaget prövades blev det avvisat, därför att synglashusen sprack. Sedan pressverktygen förbättrats kunde förslaget införas.

Mats Olsson, komponentverkstaden, fick 4.600 kronor för ett förslag till svetsfixtur för länken, som styr brytaren i pistolupphängningen. Mats fixtur tillåter att man svetsar sex detaljer i rad.

Mikael Andersson, monteringsverkstaden, fick 1.700 kronor för att han föreslagit att ytbehandlingen på synglasflänsarna ändras från förkromning till elförzinkning.

Den årliga besparingen blir 5.460 kronor, men då förslaget delvis faller inom Mikael's arbetsuppgifter får han motsvarande reducering av belöningen.

I komponentverkstaden finns fler förslagsbelönade: Sandor Szücs belönades för två förslag med sammanlagt 900 kronor, Vrbanac Borislav fick 300 kronor och Stig Persson 300 kronor. Jan Lindstedt har tidigare belönats med 8.100 kronor för sitt förslag att slopa borrningen av ett hål i flänskragarna.

Lars-Erik Möller

God arbetsmiljö i Norge

Wayne Europes filial i Norge har i februari deltagit i ett projekt som Arbeidsmiljøinstituttet i Norge håller på med, för att kartlägga riskzoner för lösningsmedel och benzen.

Resultat från de mätningar, som utförts på verkstadspersonal och servicetekniker i fält är nu klart. I vår verkstad låg medelvärdena i underkant av hälften av rekommenderade värden, ca 1,0 pps för benzen. Mätningarna utfördes under en arbetsvecka.

Vidare har mätningar gjorts

på fältservice under installation av en Shell-station. Resultatet visar minimalt utslag (under 25 %) i förhållande till rekommenderat värde.

Under mars månad sker ytterligare mätningar vid vanliga servicejobb.

Så långt känns det betryggande att kunna konstatera, att vår personal inte utsätts för stora koncentrationer av benzen eller andra lösningsmedel under sitt krävande arbete.

Wilfred Sörensen

Examensjobb

Rätt reservdel?

Fel på bensinstationer anmäls till service-distriktens FELANMÄLAN som sedan skickar en servicetekniker till stationen för att åtgärda felet. Men har han rätt reservdel med sig? Hur ofta måste han åka därifrån utan att kunna göra en insats? Hur skall reservdelshandling modifieras så att serviceteknikern har rätt reservdel vid rätt tillfälle?

Det är frågor som Eva Axmin, studerande vid LTH, ska försöka besvara i sitt examensarbete på uppdrag av QA. Syftet är att öka kvaliteten på våra serviceprestationer.

Eva börjar med att gå runt i lagret, på inköp och i orderhantering för att lära sig hur hanteringskedjan för reservdelar ser ut och fånga upp idéer. Kombinerat med teorier kommer detta att mynna ut i ett förslag strax före midsommar.

— Som utomstående kan jag jobba förutsättningslöst och ifrågasätta rutiner, säger Eva piggögt.

— Jag hoppas kunna göra fynd vid samkörning av datasystemen, men naturligtvis måste jag också ta hänsyn till företagets affärsidé när jag utarbetar slutrapporten.

— Det känns nytt och spännande att jobba i praktiken efter många års studier. Jag kommer att lära mig massor, inte bara om materialhantering, säger Eva entusiastiskt. ■

Läs en bok!

Nu har alla möjlighet att hitta intressant lektyr. Malmö Stadsbibliotek har genom Limhamnsfilialen placerat ut boksruddor i matsalen.

Där kan du låna böcker, barnböcker, skön- och facklitteratur, och ställa tillbaka dem när du läst klart. Sortimentet sätts samman av biblioteket och byts ut en gång i månaden.

Om du har speciella önskemål kan du lägga en lapp i brevlådan i matsalen, så kommer boken så snart den finns inne. Bokombud hos oss är Håkan Näslund och Inger Kovacic, som gärna tar emot synpunkter på bokvalet.

En komplimang om dagen håller deppigheten på avstånd.

Service 91

Samverkan ger kvalitet

Kvalitet är inte bara egenskaper hos den produkt vi levererar utan också den service och det bemötande kunderna får hos oss. Därför är det viktigt att alla medarbetare bidrar till att kundens intryck av vårt företag blir positivt.

Serviceavdelningen är den avdelning som oftast möter våra kunder, både personligen och per telefon. Nu satsar Service på ett nytt utbildningsprogram för lager-, verkstads- och administrationspersonal för att öka samver-

kan och förståelsen bland servicepersonalen och därmed motivera till ett ännu bättre kundbemötande, både internt och externt.

Utbildning

Service 91, som projektet kallas, går ut på att informera den egna personalen om avdelningens policy, åtaganden i form av serviceavtal, pågående projekt och om vad olika funktioner ansvarar för. Utbildningen kombineras med studiebesök hos Service i Lidingö.

Hittills har två grupper om 10 ur innepersonalen i Malmö fått utbildning och ytterligare två grupper kommer att utbildas under april och maj.

— Ett syfte är att vi ska få ökad förståelse för varandras problem och en större gemenskap med vi-(WE-)känsla, säger Jan-Olof Persson, som tillsammans med Roland Löwegren och Gunnar Bodin deltagit i projektplaneringen. Sista delen av fredagspasset ägnar vi åt att i smågrupper följa distriktens hektiska sista-minutenkrångel inför helgen. Under lördagen tittar vi på konkurrent- och egna installationer i Stockholms-trakten.

— Vi har mött enbart positiva reaktioner och alla är väldigt entusiastiska, säger Roland Löwegren. Det är en fin kick-off inför 1991.

Utnyttjar du din löneförmån?

Att äta eller inte äta..

Personalmatsal med subventionerad lunch brukar allmänt räknas som löneförmån. F.n. ligger ett lagförslag om att subventionen ska beskattas som lön fr.o.m. 1991. Osäkerheten om vad det skulle innebära om förslaget går igenom är stor. Kommer vi att kunna behålla matsalen? Vad tycker personalen? Utnyttjar de fördelarna med att få ett mål lagad mat till subventionerat pris?

— Vi vill ha fler matgäster, då är det roligare att jobba. Vi tar gärna emot "egna-mack-ätare" i matsalen också, hälsar Rose-Marie Nilsson, Gulli Pettersson, Birgitta Nilsson och Anita Nilsson från SARA Cater Partner, som jobbar i matsalen. Facket har utsett representanter som i Matkommittén tar upp förbättringsförslag och problem och går igenom matsedlarna för kommande veckor.

Den mesta maten lagar de själva trots att köket är tungarbetat. Ca 150 personer äter varje dag. Pyttipanna och biffstek är populärt, det kan Rose-Marie utläsa ur gäststatistiken, men efter den senaste prishöjningen har antalet matgäster sjunkit. De som äter varje dag fortsätter att äta, men antalet ströätare har gått ner. En fråga om ekonomi, tror Rose-Marie. En viss oro inför 1991 kan märkas.

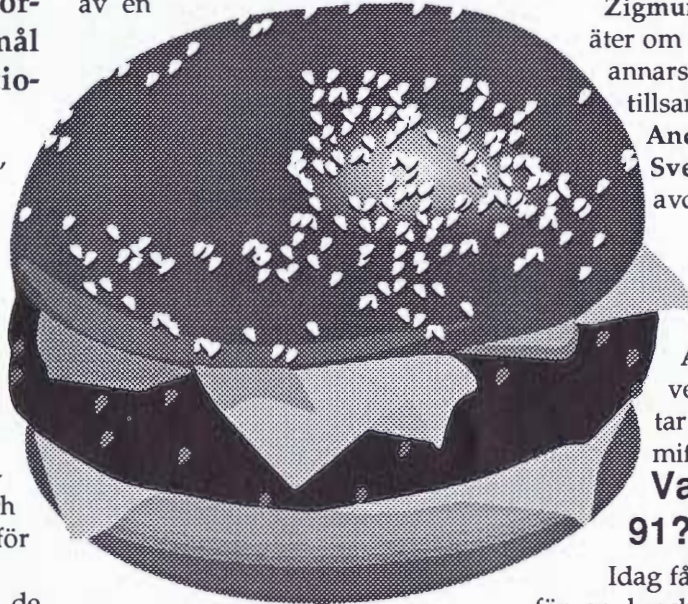
Bra och dåligt

Om maten och vår matsal och om hur vi utnyttjar förmånen går åsikterna isär.

— Vi har inte lust att laga middag, när vi kommer hem på kvällen, säger Leif Börjesson,

R&D, därför äter jag i matsalen varje dag. Maten är i allmänhet OK, men salladsbaren skulle jag vilja ha utökad och förbättrad.

Tina Waak, Marknadsavdelningen, äter nästan varje dag. — Jag har många fritidsintressen och hinner inte laga mat på kvällen. Maten är bra överlag men det kunde vara bättre urval i salladsbaren. Bra med lättlunch men dumt att man måste beställa dagen innan. — Miljön i matsalen kunde vara trevligare. Man möts av en

oaptitlig brackinlämning, innan man ska äta.

Jacek Ciecierski och Ingvar Bondesson, Service, äter aldrig i matsalen. Vi äter middag hemma på kvällen och tycker det räcker med ett mål lagad mat, säger de.

— Maten är dålig, tycker Richard Rich. Ingen variation. Jag vill bli mätt men det ska vara gott. Jag kan tänka mig att lägga till några kronor för att få à la carte-rätter.

— Förr åt jag i matsalen men nu lägger ekonomin hinder i vägen, påstår Fredrik Skörvald, som avstår från lunch helt och hållet, medan Joakim Ahlqvist

alltid äter och tycker matsalsmaten är väl värd sitt pris. — Däremot är lunchrasten för kort, påpekar han.

Majvi Arvidsson, Lagret, äter varje dag. — Jag är ensamstående och tycker det är skönt att slippa laga mat. Fin och varierande mat och bra med alternativlunch.

— Ha en "Veckans Special" som alternativ till lunchrätten för den som inte gillar Dagens, föreslår Håkan Henningson, R&D.

Zigmunt "Sigge" Dejna äter om det är något gott, annars blir det mackor tillsammans med Arne Andersson och Mats Svensson på Driftsavdelningen.

När det är stekt fisk, köttbullar eller kotlett äter jag, säger Olga Apostolova, Elverkstaden, annars tar jag med mat hemifrån.

Vad händer - 91?

Idag får vi betala 26,50 kr för en lunchmåltid (fem kuponger för 132,50). Företaget subventionerar lunchen med 15-20 kr/måltid beroende på antalet ätande. Om skatteförslaget går igenom, kommer man 1991 att få betala verklig kostnad per måltid. Dessutom tillkommer arbetsgivaravgift för företaget. Svårt att veta hur det påverkar våra matvanor.

— Skulle det innebära att antalet matgäster blir för litet, får vi i värsta fall stänga, säger Stefan Fridlund, Personal. Men då är det risk att produktiviteten går ner på eftermiddagen. Man behöver äta lagad mat och koppla av i en annan miljö under lunchrasten, menar han. Och det är ju dessutom en löneförmån, påpekar Stefan.

Börje Johansson i pension

Envis och ärlig

— Man måste vara ärlig och bry sig om varandra, säger Börje Johansson, som går i pension den 30 mars. De senaste 12 åren har han varit Verkstadsklubbens ordförande.

— Jag är uppväxt i fattigdom och orättvisa under dåliga förhållanden, berättar Börje. Då förekom t.o.m. aga på arbetsplatsen. Min starka känsla för jämlikhet och rättvisa gjorde, att jag engagerade mig fackligt. Jag tror på det jag sysslar med.

Berikande

Börje Johansson blev klubbordförande 1978.

— Jag ska göra så gott jag kan, sa han i en intervju i dåvarande personaltidningen Pumpen när han tillträdde.

— Det har jag gjort, konstaterar Börje inför pensioneringen. Det här är ett heltidsjobb, hårt men oerhört berikande. Jag har bara 7-årig folkskola i botten. Ordförandeskapet har gett mig möjlighet att komma ut och se mig omkring och få utbildning. Jag har lärt mig massor.

— Men det har funnits svåra stunder också, konstaterar Börje bistert. Som 1982 då företaget varslade om friställning av 65 personer. Då måste man tro på sig själv och slå vakt om de svaga.

Klubbordförandeskapet innebär bl. a. att se till att företaget följer lagar och avtal, att representera facket och dess 370 klubbmedlemmar inför företagsledningen, förhandla om löner och omplaceringar och verka för bättre arbetsförhållanden för medlemmarna. Börjes första uppgift som klubbordförande blev att ändra lönesystemet från accordslön till fast lön. Det räknar han bland de viktigaste händelserna under sin ordförandetid. Också införandet av flexitid 1989 var en viktig milstolpe, som givit fint gehör. Att organisera studiecirk-

Nu har Börje Johansson överlämnat ordförandeskapet i Metallklubben till Mats Olsson.

— Ren dumhet har gjort att jag åtagit mig jobbet, säger Mats med ett leende.

— Ren dumhet har gjort att jag åtagit mig jobbet, säger Mats med ett leende. I fackliga frågor för nya medlemmar är också en viktig uppgift.

Förtroende viktigt

— Men det är de små incidenterna, som är viktiga för individen. Jag är glad att våra medlemmar kommer till mig, när de har problem, även privat, säger Börje.

Det är också viktigt att relationerna mellan facket och företagsledningen är goda. Samarbeta innebär alltid kompromisser.

— Det gäller att ge och ta och vara ärlig. Jag har satt mycket emot och ofta fått min vilja igenom. Jag är jädrigt envis, säger Börje men skrattar avväpnande. Jag har alltid trivts och haft god förståelse för företaget.

Ny klubbordförande sedan den siste februari är Mats Olsson, svetsare i plåtverkstaden, som jobbat här i 6 år. Honom fick Börje ögonen på redan tidigt.

— Det märks när någon är intresserad, säger Börje. Nu försöker jag förmedla så mycket som möjligt till Mats.

Intressanta jobb

Ett nytt lönesystem och ytterligare förbättringar av arbetsmiljö och arbetsinnehåll blir viktiga

uppgifter för Mats och hans medlemmar.

— Arbetsgivarna måste kunna erbjuda metallare intressanta arbetsuppgifter och ge dem större ansvar, säger Mats bestämt. En ny generation ska in i verkstaden. De ställer andra krav. Ungdomar lär sig att ta ansvar och tänka kreativt och vill inte bara passivt ta emot order, när de kommer ut och jobbar. Vi tror på självstyrande grupper.

Den psykosociala miljön är också viktig anser både Börje och Mats. Känner man sig uppskattad på sitt jobb, och trivs med tillvaron blir man friskare.

— Kvalitetsutbildning står också högt på programmet, berättar Börje. Ända sedan studiebesöket i Japan 1985 har vi jobbat för förbättringar och ett resultat är, att vi anställt en kvalitetschef.

— Men jag tror inte jag kommer att sakna jobbet, säger Börje Johansson. Jag tycker om att cykla och simma och vara ute i naturen. Kanske engagerar jag mig i PRO. Men först reser jag och min bästa supporter, min fru, till England. Det ska bli skönt att få bestämma över sig själv.

Drakbåtsrodden

kommer Wayne Europe som vanligt att delta i under Malmö-festivalen den 10-17 augusti. Revansch för förra årets snöpliga förlust vill vi ha. Därför

- **anmäl dig bums som roddare!**

Laget ska bestå av 23 personer, 1 trumslagare, 22 roddare varav minst 5 st ska vara tjejer.

- **lämna förslag till tuffa hejramsor och klädsel,**

Per-Olof Fridh på Personal, tel 624, som lovat premiära bra förslag med en liten present, tar gärna emot anmälningar och förslag.

FEST

Hög tid att DU anmäler dig till Tjänstemannaföreningens fantastiska vårfest. Den

10 MAJ

går den av stapeln. Anmäl dig på närmsta anslagstavla eller i receptionen. Där kan du läsa allt om festen.

OBS! Minst 80 personer måste vi bli för att festen ska bli av. Så hjälp till att trumma ihop alla trevliga festprissar snarast.

Nytt blod i Redaktionskommittén

När arbetet med Ventilens aprilnummer inleds finns två nya medarbetare i Ventilens redaktionskommitté; **Inga-Lis Andersson**, som efterträder Barbro Svinhufvud, och **Raimo Nilsson** från R&D, som ska förmedla information från den tekniska sidan.

Personal NYTT

Nyanställda

Jonas Englund har anställts som systemsäljare efter **Pär Kraemer**.

Anne-Charlotte Schöön är projektanställd som utbildare på Service.

Rickard Thomasson, Michael Anderberg, Ivan Colak och David Cortez har anställts som montörer.

Göran Nilsson är ny som avsynare, **Fouad Jbilou** som verkstadsarbetare och **Luis Artigue** som excenterpressare.

Klas Silverberg är ny i Gjuteriet. **Kim Carlson** har anställts som elektronikmontör och **Nematollah Khalili** som supportsvarvare.

Pensionärer

Sture Roth, R&D, pensioneras efter 23 år vid företaget.

Börje Johansson, klubbordförande i Metall pensioneras den siste mars efter 29 år i företaget.

Tom Söder, Verktygsavdelningen, pensioneras efter imponerande 41 års tjänst.

Skatt på bil- och endagsersättning

Pga ändrade skatteregler kommer företaget att dra preliminärskatt på den del av bilerättningen, som överstiger 12 kronor per mil (avdragsgillt belopp). På endagstraktamente dras både preliminärskatt och betalas sociala avgifter.

För att vi ska kunna hantera detta praktiskt kommer ersättningarna att läggas in i lönesystemet. Under en övergångstid kommer ersättningen att betalas ut utan skatteavdrag och preliminärskatt dras vid följande löneutbetalning.

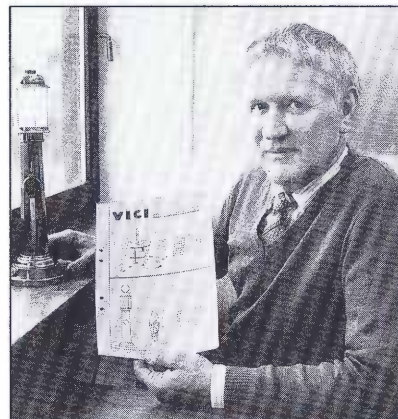
Sven Bladh

Bord och Röklampan VICI

tillverkad som miniatyr av bensinpumpen med samma namn av Aktiebolaget J. C. Ljungman, var en praktisk liten apparat. Hör bara vad reklambladet påstår:

"Globen fylles genom öppningen ungefär till hälften med vatten. Några droppar ozonvätska tillsättes. Vid värmealstring från lampan sprides i rummet vällukt och rensas luften från tobaksrök."

Kanske något för de lokaler och konferensrum som ännu inte är rökfria?

Torsten Svensson förevisar VICI, tillverkad i tenn som hobbyarbete av förre förmannen Gustav Lindfors. Lampor i samma storlek har också gjutits i brons.

Ventilen

Personaltidning för WAYNE EUROPE

Ansvarig utgivare: Bengt Berg

Redaktör: Lena Millinger

Adress: WAYNE EUROPE, Dresser Wayne AB, Box 30049, 200 61 Malmö, tel 040-360567

Redaktionskommitté: Åke Jönsson, Lars-Åke Nilsson, Lill-Britt Olin, Håkan Paulsson, Barbro Svinhufvud. Producerad på WAYNE EUROPE i Malmö. ISSN 1101-0894

Tryckt på miljövänligt papper av MCT. Om ej annat anges svarar redaktören för text och bild. Redaktören förbehåller sig rätten att redigera insänt material.